

XV
SAFO A FAÓ

¿No és cert que quan veieres la lletra d'una destra curosa
tot d'una els teus ulls la reconegueren com a meva?
¿O és que si no haguessis llegit el nom de l'autora, Safo,
no sabries d'on venia aquesta breu obra?
Potser també demanis per què els meus versos són alterns,
quan m'avinc millor amb els ritmes lírics.
He de plorar el meu amor; l'elegia és el cant del plor;
cap bàrbiton no és bo per a les meves llàgrimes.²⁷⁵
M'abruso com quan els eures indòmits atien el foc
i crema el camp fèrtil amb les messes ablamades.
Faó frequenta les terres llunyanes de l'Etna tifoide;²⁷⁶
jo sóc presa d'un foc no menor que el de l'Etna.
I no se m'acuden versos que pugui compondre amb les cordes
ben temprades; els versos són afers d'una ment ociosa.
No em plauen les noies de Pirra o les de Metimna,
ni la munió de les altres de Lesbos.
No em diu res Anactòria, res la blanca Cidro,
Atis no m'és grata als ulls com abans
ni les altres cent que he estimat no pas sense culpa.
Tu sol posseeixes, cobejós, el que fou de moltes!
Tens bellesa, i els anys aptes per als jocs d'amor,
oh bellesa que enlluerna els meus ulls!
Pren la lira i el buirac: resultaràs tot un Apol·lo;
que al cap se t'hi afegeixin banyes: Bacus seràs.
Febus estimà Dafne, i Bacus, la de Cnosos,²⁷⁷
i ni l'una ni l'altra no coneixien els ritmes lírics.

A mi, en canvi, les Pegàsides²⁷⁸ em dicten versos dolcíssims,
i ara el món sencer celebra el meu nom;
no té més fama Alceu, company de pàtria i de lira,
per bé que el seu sigui un to més solemne.
Si la natura esquerpa m'ha negat bellesa,
compensa'n la falta amb el meu enginy.
Sóc petita. Però el meu és un nom que pot omplir
totes les terres: duc la grandesa del meu nom.
No sóc blanca, però bé que plagué a Perseu la cefeida
Andròmeda, del color bru de la seva pàtria.²⁷⁹
I sovint els coloms blancs s'acoblen als virolats
i estima l'ocell verd²⁸⁰ la tórtora negra.
Si cap altra ha de ser teva, fora de la que pugui semblar
digna de tu en bellesa, cap altra ha de ser teva!

Però quan em llegies, jo et semblava fins i tot bella;
juraves que era l'única que parlava sempre com escau.
Jo cantava, ho recordo (ho recorden tot, els amants),
i, mentre cantava, tu em feies besos furtius.
Això també ho celebraves, i jo t'agradava en tot,
però en especial en el moment de fer l'amor.
Aleshores més que mai et plaïa la meva lascívia,
el moviment constant, les paraules pròpies del joc
i, un cop havíem embogit junts de plaer,
la immensa llangor que envaïa el cos esgotat.
Ara se t'acosten les noies sicilianes, una nova conquesta.
¿Què n'he de fer, de Lesbos? Vull ser siciliana.
Vosaltres, feu tornar aquest rodamón de la vostra terra,
oh mares nisíades i joves nisíades!²⁸¹
Que no us enganyin les mentides de la seva llengua falaguera:
el que us diu a vosaltres, m'ho havia dit abans a mi.

També tu, Ericina, que habites les muntanyes de Sicília,
 assisteix, deessa (teva com sóc), la teva poeta!²⁸²
 ¿O és que la Fortuna prossegueix feixuga el camí emprès
 i es manté sempre amarga en el seu curs?
 Sis natalicis havia celebrat quan els ossos del meu pare,
 recollits abans d'hora, s'embegueren les meves llàgrimes.
 El meu pobre germà s'abrandà captivat de l'amor d'una bagassa
 que li valgué alhora la ruïna i una vergonya infamant.²⁸³
 Reduït a la pobresa, recorre amb àgil rem els mars blavosos,
 i mal cerca ara els béns que mal perdé.²⁸⁴
 A mi també m'odia, perquè molt sovint l'he aconsellat de bona fe;
 això m'ha comportat la franquesa, això la meva llengua pietosa.
 I per si em faltessin raons per no deixar d'angoixar-me,
 la meva petita filla em curulla de neguits.²⁸⁵

Tu ets l'última causa que s'afegeix als meus planys;
 la meva quilla no la mou un bon vent.
 Guaita, els cabells s'esbandeixen en desordre pel coll
 i cap gemma lluent no prem els meus dits.
 Em cobreix un vestit qualsevol, no duc or als rínxols,
 no porten els meus cabells presents d'Aràbia.²⁸⁶
 ¿Per qui m'he de guarnir, infeliç, a qui he de maldar per plaure?
 Tu, l'única raó que tinc per arreglar-me, ets lluny.
 El meu cor és tendre i vulnerable als dards lleugers,
 i sempre tinc motiu per estar sempre enamorada,
 ja sigui perquè, en néixer jo, així dictaren la llei les germanes²⁸⁷
 i a la meva vida no li foren assignats uns fils severs,
 ja sigui perquè de les aficions se'n fan hàbits, i Tàlia,
 mestra del meu art,²⁸⁸ em fa tendre el tarannà.
 ¿Què té d'estrany que em captivés l'edat del primer borriçoll
 i els anys que són capaços d'enamorar tot un home?